

Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого

Факультет театрального мистецтва

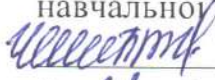
Кафедра

Кафедра мистецтва театру ляльок

(назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

 Інга Чхатарашвілі-Петраш
« 31 » « 08 » 2026 рік

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РЕЖИСУРА ТЕАТРУ ЛЯЛЬОК

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти

Перший (бакалаврський)

(перший (бакалаврський), другий (магістерський), третій (освітньо-науковий, освітньо-творчий))

спеціальність

В6 Перформативні мистецтва

(шифр і назва спеціальності)

освітня програма

«Режисура театру ляльок»

(назва освітньої програми)

Розробники: Неупокоев Руслан професор, заслужений діяч мистецтв України, професор
кафедри мистецтва театру ляльок
Сільченко Тетяна доктор мистецтва, доцент, заслужена артистка
України, доцент кафедри мистецтва театру ляльок
Урицький Михайло старший викладач кафедри мистецтва театру ляльок

Викладачі: Урицький Михайло, старший викладач кафедри мистецтва театру ляльок;
Тюпін Гліб, викладач кафедри мистецтва театру ляльок, член UNIMA-Україна,
аспірант кафедри театрознавства

РПНД розглянуто і затверджено на засіданні кафедри

Мистецтва театру ляльок, факультет театрального мистецтва

(назва кафедри, факультету / інституту)

Протокол від 25.08.2026 № 28

Завідувач кафедри

(Сільченко Т. І.)

РПНД погоджено з гарантом освітньої професійної програми

Старшим викладачем

(Урицьким М. Я.)

25.08.2026 № 28

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри

_____, протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри

_____, протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри

_____, протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри

_____, протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма навчання					
	денна			заочна		
Характеристика навчальної дисципліни	Обов'язкова					
Курс	2					
Семестр	III	IV				
Кількість кредитів - 9	4	5				
Загальний обсяг годин -270	120	150				
Розподіл годин за видами аудиторних занять та самостійної роботи	Лекційні					
	26	26				
	Семінарські					
	Практичні					
	64	52				
	Індивідуальні					
	Лабораторні					
	Самостійна робота					
	30	72				
Вид підсумкового контролю	залік	іспит				

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета програми «Режисура театру ляльок» - дати необхідні знання та навички, необхідні для творчої реалізації студента у професії режисера.

Завдання. На основі базової програми викладання у театральному університеті студент повинен володіти такими знаннями і практиками:

- сформувати у студентів базові теоретичні уявлення про режисуру;
- ознайомити з основними етапами режисерського процесу та функціями режисера у театральному виробництві;
- володіння теоретичними принципами та методами роботи режисера над п'єсою в процесі її аналізу, задуму, вирішення та сценічного втілення;
- робота із акторами методом дійового аналізу ролі та створення сценічного образу з його наскрізною дією та «зерном» ролі;
- вміння постановки акторських завдань, побудови сценічної дії, організації сценічного конфлікту та мізансценування;
- професійні, педагогічні та психологічні методи роботи режисера з театральним колективом;

- основи професійної діяльності актора, драматурга, сценографа, композитора, постановочної частини для успішного функціонування театру.

Курс «Режисура театру ляльок» розраховано на 2 рік навчання (3 та 4 семестри).

Передумовою є наявність загальної мистецької та культурологічної підготовки (шкільний курс мистецтва, історії культури, базові знання з акторської майстерності).

Очікувані результати навчання (РН) за дисципліною:

ЗК04. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

СК01. Здатність генерувати задум та здійснювати розробку нової художньої ідеї та її втілення у творі сценічного мистецтва.

СК04. Здатність до професійного опанування змістових (інформаційного, виразно-образного) рівнів сценічного твору.

СК06. Здатність до застосування специфіки мистецтва театру ляльок у творчій діяльності та оперування специфічною системою виражальних засобів у створенні та виробництві сценічного твору.

СК07. Здатність до розуміння та оцінювання актуальних культурно-мистецьких процесів.

СК10. Здатність до переосмислення та синтезу ідей у творчо-виробничій сценічній діяльності.

СК15. Здатність вільно орієнтуватися у напрямках, стилях, жанрах та видах сценічного мистецтва, творчій спадщині видатних майстрів.

ПР07. Генерувати та концептуалізувати художню ідею та твір.

ПР08. Обирати, аналізувати та інтерпретувати художній твір для показу (демонстрації), самостійно обирати критерії для його оцінки.

ПР09. Співвідносити мистецькі ідеї та твори із соціальним, культурним та історичним контекстом для глибшого їх розуміння.

ПР10. Обирати оптимальні художньо-виражальні та технічні засоби відтворення креативного задуму в процесі реалізації сценічного твору (проєкту).

ПР11. Розуміти мистецтво театру ляльок як художній та соціокультурний феномен, знати специфічні відмінності художньої мови театру ляльок та інших

перформативних мистецтв.

ПР16. Визначати творчі можливості та перспективи особистого розвитку, здійснювати психологічну саморегуляцію.

ПР22. Оперувати специфічною системою виражальних засобів мистецтва театру ляльок (пластично-зображальними, звуковими, музично-ритмічними, акторсько-виконавськими, монтажно-композиційними, художньо-постановочними, сценарно-драматургічними) у створенні та виробництві сценічного твору.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Розподіл годин між видами робіт													
	денна форма							заочна форма						
	усього	у тому числі						усього	у тому числі					
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	сам. робота		лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	сам. робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2 курс / III семестр:														
Тема 7. Подієвий ряд.	29	9		14			6							
Тема 8. Робота із малими формами драматургії.	44	9		25			10							
Тема 9. Пластична виразність сценічного твору.	47	8		25			14							
Разом	120	26		64			30							
2 курс / IV семестр:														
Тема 10. Режисерське завдання в епізоді.	63	13		20			30							
Тема 11. Метафоричність та театральна умовність. Театральна маска.	87	13		32			42							
Разом	150	26		52			72							
Усього за 2 курс	270	52		116			102							

4. Програма навчальної дисципліни

Курс 2. Семестр III.

Тема 7. Подієвий ряд

Основні поняття/ключові слова: подія, подієвий ряд, центральна подія, основоположна запропонована обставина, акторське завдання

Рекомендована література:

Основна: 1, 6, 7, 33, 36

Додаткова: 3, 4, 5, 16, 17

Лекція 7.1. Запропоновані обставини як основне відкриття реалістичної школи. Три кола запропонованих обставин. Поштовхові запропоновані обставини. Основоположна запропонована обставина. Сюжет та фабула як запропоновані обставини, режисерський переказ п'єси.

Лекція 7.2. Поняття події. Організація конфлікту у події. Поняття подієвого ряду. Режисерська інтерпретація події. Назва події, її визначення, значення назви у організації події. Події та запропоновані обставини (факти).

Лекція 7.3. Архітектоніка та параметри подієвого ряду класичної режисури, їхня кореляція. Основоположна запропонована обставина. Вихідна подія. Основна подія. Центральна подія. Фінальна подія. Головна подія. Їхнє визначення та назва. Подієвий ряд між основною та центральною подіями. Робота актора над роллю, метод дійового аналізу, акторське завдання у події.

Лекція 7.4. Поняття «зерна» вистави та «другого плану» реалістичної школи режисури. Сучасне розуміння цих понять. Образ вистави та сценічні образи персонажів.

Практична робота:

- Обрання твору малої форми (байка, вірш, притча, оповідання);
- Визначення запропонованих обставин у творі;
- Визначення подієвого ряду, дійовий аналіз у творі.

Тема 8. Робота із малими формами драматургії

Основні поняття/ключові слова: інсценізація, малий жанр, сюжетно-фабульний конфлікт, дійовий аналіз, тренінг режисера

Рекомендована література:

Основна: 6, 7, 10, 22, 33, 36

Додаткова: 3, 4, 5, 16, 17

Лекція 8.1. Інсценізація літературного твору. Робота над малими формами драматургії. Драматургічна композиція твору, сюжетно-фабульний конфлікт. Система образів. Дія та контр-дія. «Болото» та табір небезпеки, інші можливі табори.

Лекція 8.2. Ідейно-тематичний та дійовий аналіз етюдів на літературній основі. Аналіз творчості автора та епохи, стиль. Обґрунтування вибору літературного твору та перші враження. Значення перших вражень для створення художнього образу. Подієвий ряд із назвами подій. Режисерське завдання у кожній події.

Лекція 8.3. Основи професійного тренінгу режисера та робота над втіленням інсценізації. Способи реалізації теоретичних напрацювань у практичну площину. Робота із акторами, лідерство режисера, створення творчої атмосфери.

Практична робота:

- створення режисерської «розкадровки» твору;
- написання інсценізації для постановки твору малої форми;
- створення ідейно-тематичного аналізу режисерського етюдів на літературній основі;
- створення дійового аналізу режисерського етюдів.

Тема 9. Пластична виразність сценічного твору

Основні поняття/ключові слова: атмосфера, мізансцена, поза, жест, «зерно» ролі, трансформація

Рекомендована література:

Основна: 6, 7, 11, 33, 36

Додаткова: 3, 4, 5, 16, 17

Лекція 9.1. Поняття атмосфери у сценічній творчості та в роботі актора над роллю. Створення атмосфери у події. Засоби виразності для створення атмосфери. Атмосфера вистави у цілому та події зокрема.

Лекція 9.2. Мізансцена як засіб пластичної виразності, принципи мізансценування. Реалізація режисерського завдання через мізансцену. Поза і жест як

основний елемент статурної акторської виразності. Поза та жест у контексті акторського пристосування. Динаміка та статика як елементи пластичної виразності.

Лекція 9.3. Сценічний художній образ та робота актора над його створенням. «Зерно» ролі як метафора. Пластична складова художнього образу у контексті «зерна» ролі. Трансформація як засіб перевтілення актора на сцені в процесі виконання ролі.

Практична робота:

- робота над режисерським задумом етюду театру тіней за мотивами твору малої форми (байки, вірша, притчі, оповідання);
- робота із сценографом, створення візуальної концепції, ляльок та реквізиту;
- робота над музичним оформленням;
- робота із акторами, постановка акторських завдань;
- втілення режисерського задуму у етюді.

Курс 2. Семестр IV.

Тема 10. Режисерське завдання в епізоді

Ключові слова: епізод, подія, мізансцена, темпоритм, монтаж, ефект Кулешова

Основна література: 6, 7, 11, 33, 36

Додаткова література: 3, 4, 5, 16, 17

Лекція 10.1. Поняття та структура епізоду. Місце епізоду у сюжеті твору. Епізод та подія. Сценічне завдання та режисерське вирішення епізоду.

Лекція 10.2. Мізансцена як мова режисера. Технологія мізансценування. Стилiстичні особливості мізансценування. Пластичний образ. Мізансценічне вирішення епізоду. Атмосфера епізоду.

Лекція 10.3. Темп і ритм як важливі елементи побудови мистецького твору. Поняття темпоритму. Темпоритм вистави, події, епізоду. Значення темпу і ритму для сценічної дії та атмосфери. Класифікація темпів і ритмів, поняття метру.

Лекція 10.4. Монтаж як творчий метод режисера, ефект Кулешова, взаємодія епізодів, їхніх темпоритмів та атмосфер. Сенс, як наслідок монтажу. Ж. Дельоз та логіка сенсу, поверхневі ефекти та трюки. Метафоричність монтажу.

Практичні завдання:

- Обрання твору малої форми (казка, міф, легенда, національний епос);
- Вивчення етнічних особливостей обраного твору;
- Вивчення культури народу, до якого належить створення обраного твору;
- Написання інсценізації.

Тема 11. Метафоричність та театральна умовність. Театральна маска

Ключові слова: умовність, маска, комедія дель арте, епічний театр, «зерно» ролі, пластичність

Основна література: 2, 3, 4, 7, 26, 33

Додаткова література: 10, 11, 16, 17, 25, 32, 36

Лекція 11.1. Європейська карнавальна культура, комедія дель арте та народний театр. Умовність та гротеск. Робота режисера із драматургічним матеріалом народного театру, стилізація під народний театр. Ідейно-тематичний та дійовий аналіз драматургічного твору.

Лекція 11.2. Поняття епічного театру. Метод Б. Брехта. Порівняння «театру ілюзії» та епічного театру, естетики реалістичної школи та модернізму Брехта. «Очуження» та V-ефект. Поняття колективного оповідача. Епічний театр та театр ляльок. «Очуження» через жест, маску, ляльку.

Лекція 11.3. Театральна умовність та специфічність театральної маски. Проблема специфічності засобів виразності. Є. Гротовський та специфіка драматичного театру. Маска як лялька, та маска як реквізит, особливості пластичної виразності в обох випадках. «Перетворення» Л. Курбаса.

Лекція 11.4. Задум загально сценічного образу вистави у стилі народного театру. Поняття режисерського та сценографічного прийомів. Звернення до перших вражень, як метод роботи із інтуїцією, пошук «підказки» у створенні художнього образу. Пластичне вирішення вистави та принципи мізансценування.

Лекція 11.5. Майстерність режисера у його роботі з акторським колективом. Створення системи образів та знаходження «зерна» ролі для кожного персонажу. Прояв «зерна» через пластичний малюнок ролі. Постановка акторських завдань в умовах відсутності «четвертої стіни». Умовність і трюк у акторській роботі.

Практична робота:

- створення етюдів з маскою на літературній основі (казка, міф, легенда,

національний епос);

- написання постановочного плану до етюд з маскою (ідейно-тематичний та дійовий аналіз);
- режисерська робота над уривком із одноактної п'єси (водевілю, казки) у драматичному плані;
- робота із акторами, створення системи образів, визначення «зерна» ролі для кожного персонажа, постановка акторських завдань, створення пластичного малюнку ролі;
- робота із сценографом над створенням образу вистави (уривку), виготовлення ляльок, масок та реквізиту;
- робота над музичним оформленням;
- втілення режисерського задуму.

Методи контролю: залік, іспит

Вимоги до іспиту:

Іспит передбачає демонстрацію рівня засвоєння теоретичного матеріалу та застосування отриманих знань у практичній роботі. Іспит складається із трьох частин:

- презентація та захист постановочного плану дипломної вистави;
- демонстрація дипломної вистави.

Вимоги до студентів у процесі навчання:

- теоретичне і практичне опанування інструментами режисури, переконливість у захисті дипломної роботи;
- застосування знань у роботі із акторами та виробничими цехами та організація репетиційного процесу;
- постановка дипломної вистави на високому професійному рівні.

5. Методи навчання

Програма складається із лекційних та практичних занять. Лекційний курс містить в собі теоретичну базу режисерської професії, що спитається як на досвід провідних митців як драматичного театру так і майстрів і режисерів театру ляльок.

Лекційний курс передбачає вивчення поточної літератури, що містить інформацію стосовно специфіки навчального розділу.

Практичні заняття, в свою чергу, розподіляються на технологічні (тренінги, вправи, набуття практичних навичок) і творчі (створення режисерських робіт різних форм).

До творчих експериментів можна віднести: самостійні роботи (індивідуальні або групові) у виготовленні будь-якої ляльки або творча ініціатива у зачинах, аніматорська робота та її підготовка під час роботи навчального театру, акторські чи режисерські заявки на ту чи іншу роль, або постановку уривку або вистави, участь у концертах, капусниках, творчих заходах тощо.

Індивідуальна самостійна робота полягає у підготовці студентом задуму вистави чи іншого художнього твору з подальшим обговоренням.

Групова самостійна робота студентів може містити в собі будь-який незапланований творчий експеримент: поєднання речей, що на перший погляд, не сумісні; трактування уривку або сцени з вистави по-іншому. Вітається вільний політ фантазії та уяви, будь-яке новаторство, оригінальність та креативність ідеї.

6. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Тема	Завдання	Форма подання	Максимальна кількість балів
2 курс III семестр			
Тема 7. Подієвий ряд	Робота над постановочним планом етюду в театрі тіней (протягом семестру)	Періодичний звіт	10
Тема 8. Робота із малими формами драматургії	Створення сценарію для етюду для театру тіней (рекомендовано за сюжетом байки)	звіт	10
Тема 9. Пластична виразність сценічного твору	Робота над етюдом театру тіней, репетиційний процес	Практичний показ	10
2 курс IV семестр			
Тема 10. Режисерське завдання в епізоді	Робота над постановочним планом етюду з театральною маскою (протягом семестру)	презентація	10
Тема 11. Метафоричність та театральна умовність. Театральна маска	Створення режисерського етюду з театральною маскою, реперейний процес (рекомендовано за сюжетом казки)	Практичний показ	10

Критерії оцінювання самостійної роботи:

Критерії оцінювання	Кількість балів
Виконано всі поставлені викладачем завдання із теоретичного дослідження, якісно проведено роботу із літературним матеріалом та джерелами, витримано послідовність викладеного матеріалу, термінологічна точність та лаконічний виклад своїх думок. Відмінне та методично вірне виконання практичних завдань, повне врахування попередніх рекомендацій викладача, демонстрація лідерських навичок у роботі із виконавцями.	8-10
Поставлені викладачем завдань із теоретичного дослідження виконано частково, роботу із літературним матеріалом та джерелами виконано недостатньо якісно, матеріал викладено непослідовно, продемонстровано слабе розуміння термінології. Виконання практичних завдань на недостатньому рівні, слабе врахування рекомендацій викладача, проблеми у роботі із виконавцями.	4-7
Практичну і теоретичну роботу не виконано вчасно, через відсутність організації робочого процесу чи через відсутність самого процесу	0-3

7. Форми проведення контролю та критерії оцінювання

Критерії оцінювання	Кількість балів
Здобувач повністю виконав програму дисципліни. Демонструє сформоване режисерське мислення, самостійно визначає подієвий ряд, логіку розвитку дії та режисерське завдання епізоду. Впевнено працює з малими формами драматургії, пластичною виразністю, театральною метафорою, умовністю та маскою. Створює цілісне сценічне рішення, ор-	90-100

ганічно поєднує простір, рух, ляльку, актора, звук і світло. Аргументовано обґрунтовує режисерські рішення, демонструє творчу самостійність, образність і професійну рефлексію	
Програму дисципліни виконано повністю. Здобувач демонструє достатній рівень режисерського мислення, уміє вибудовувати подієвий ряд і визначати основне режисерське завдання. Практичні роботи мають послідовне сценічне рішення, використано основні засоби пластичної виразності, метафори та театральної умовності. Окремі композиційні, темпоритмічні або образні рішення потребують удосконалення.	82-89
Основні завдання дисципліни виконано. Здобувач володіє базовими навичками режисерського аналізу та побудови сценічної дії. Уміє визначати події, працювати з епізодом і малими драматургічними формами, однак допускає неточності у логіці подієвого ряду, темпоритмі, пластичному та образному вирішенні. Використання метафори, умовності й маски потребує подальшого розвитку.	74-81
Програму дисципліни виконано частково. Здобувач має труднощі у визначенні подієвого ряду, режисерського завдання та логіки сценічної дії. Недостатньо самостійно працює з драматургічним матеріалом, пластичною виразністю, метафорою та театральною умовністю. Практичні роботи містять суттєві композиційні й режисерські недоліки та потребують методичного керівництва.	64-73
Виконано мінімальний обсяг програмних завдань. Здобувач демонструє початкові режисерські навички, має значні труднощі в аналізі драматургії, побудові подієвого ряду та організації сценічної дії. Режисерські рішення недостатньо послідовні й образні, використання пластики, метафори, умовності та маски потребує значного доопрацювання за допомогою викладача.	60-63
Програму дисципліни не виконано або виконано не в повному обсязі. Здобувач не продемонстрував необхідного рівня режисерського мислення та практичних навичок. Подієвий ряд, режисерське завдання й сценічне рішення не сформовані або не відповідають поставленому завданню. Практичні роботи відсутні, незавершені або виконані на незадовільному рівні.	0-59

Підсумковий (семестровий) контроль _____ екзамен

Орієнтовний перелік питань при підсумковому оцінюванні (для екзамену)

2 курс, 4 семестр

1. Постановочний план як інструмент режисерської роботи: структура, цілі, порядок створення.
2. Значення перших вражень у режисерському аналізі твору.
3. Проблематика та тема драматичного твору: визначення, труднощі та шляхи їх подолання.
4. Роль стилістичних особливостей епохи та творчості автора у визначенні проблематики твору.
5. Ідея драматичного твору та шляхи її виявлення з теми.
6. Поняття контр-ідеї та її значення у режисерському аналізі.
7. Надзавдання автора і персонажів: принцип визначення та режисерське

використання.

8. Наскрізна дія: визначення, значення, реалізація у виставі та ролі.

9. Конфлікт як основний матеріал режисерського мистецтва: внутрішній і зовнішній рівні, антагонізм, колізія.

10. Особливості естетики бароко та класицизму у контексті режисерського аналізу.

11. Особливості естетики романтизму та реалізму, їхній вплив на драматургію та театр.

12. Жанрово-стильові особливості твору та їхній вплив на постановочні рішення режисера.

13. Особливості роботи режисера з актором у створенні етюдів: постановка завдання, організація конфлікту.

14. Імпровізація та сценічна свобода у роботі актора і режисера: від комедії Дель арте до сучасного театру.

8. Розподіл балів, які отримують студенти

2_курс / 3_семестр:

За результатами поточного контролю та самостійна роботи			Сума балів
T7	T8	T9	
25	25	50	100

2_курс / 4_семестр:

За результатами поточного контролю та самостійна роботи		Сума балів
T10	T11	
40	60	100

Шкала відповідності оцінок

Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Значення оцінки	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками	Високий (творчий)
82 – 89	B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	Достатній (конструктивно-варіативний)
74 – 81	C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	
64 – 73	D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	Середній (репродуктивний)
60 – 63	E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	
35 – 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	Низький

0 – 34	Ф	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	(рецептивно-продуктивний)
--------	---	---	---------------------------

9. Рекомендована література

1. Аристотель. Поетика. Київ: Мистецтво, 1967. 129 с.
2. Барба Е. Паперове каное. Львів: Літопис, 2001. 288 с.
3. Брехт Б. Про мистецтво театру. Київ: Мистецтво, 1977. 366 с.
4. Брук П. Жодних секретів. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2005. 134 с.
5. Бучма О. Є. Новітні акторські технології сучасного театру ляльок як чинник трансформаційних процесів художньої культури: дис. ... канд. мистецтвознавства: 26.00.01. Теорія та історія культури. Київ: НАККиМ, 2015. 191 с.
6. Бучма О. Є. Сучасна планшетна лялька як трансформація старовинної ляльки бунраку: до проблеми професійно-творчого опанування. Мистецтвознавчі записки. 2014. Вип. 25. С. 215–222.
7. Вороний М. К. Театр і драма: збірник статей. Київ: Мистецтво, 1998. 408 с/
8. Гротовський Є. Театр. Ритуал. Перформер. Львів: Літопис, 1999. 186 с.
9. Данченко С. Бесіди про театр. Київ: УКРГЛППРОЕКТ, 1999. 219 с.
10. Дідро Д. Парадокс про актора. Київ: Мистецтво, 1966. 154 с.
11. Єрмакова Н. П. Березільська культура: історія, досвід. Київ: Фенікс, 2012. 512 с.
12. Корнієнко Н. М. Лесь Курбас: репетиція майбутнього. Київ: Либідь, 2007. 324 с.
13. Крег Г. Про мистецтво театру. Київ: Мистецтво, 1974. 320 с.
14. Кропивницький М. Л. Автобіографія М. Л. Кропивницького. У зб. статей, спогадів і матеріалів. Київ: Мистецтво, 1955. 527 с.
15. Курбас Л. Березіль: із творчої спадщини / упоряд. М. Лабінський; передм. Ю. Бобошка. Київ: Дніпро, 1988. 518 с.
16. Лесь Курбас. Філософія театру. Київ: Основи, 2001. 248 с.
17. Неллі В. А. Робота режисера. Київ: ДВОМ МЛУ, 1962.
18. Неллі В. О. Про режисуру. Київ: Мистецтво, 1977. 358 с.

19. Неупокоев Р. В. Вплив мистецтва драматичного театру на специфічний дискурс мистецтва театру ляльок. // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. 2024. № 4. С. 446–450.
20. Неупокоев Р. В. Онтологія мистецтва ігрової ляльки як культурне втілення специфічних засобів виразності
21. Паві П. Словник театру. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2006. 504 с.
22. Саксаганський П. Думки про театр. Київ: Мистецтво, 1955. 234 с.
23. Танюк Л. С. Мар'ян Крушельницький: школа образного перетворення, заповідана Курбасом. Київ: Либідь, 2007. 358 с.
24. Терещенко М. С. Театральні горизонти. Київ: Мистецтво, 1981. 109 с.
25. Топорков В. Про техніку актора. Київ: Мистецтво, 1954. 122 с.
26. Фесенко С. Основи тренінгу і техніки актора театру ляльок. Львів, 2009. 62 с.
27. Франко І. Русько-український театр. Історичні обриси. У: Франко І. Я. Зібрання творів: у 50 т. Київ: Наукова думка, 1981. Т. 29. С. 293–336.
28. Чайковський Д. Шляхи розвитку режисури як професії. Київ: Дух і літера, 2013. 672 с.
29. Чайковський Д., Макарчук Г. Постановочний план вистави. Київ: КДІК, 1989.
30. Шихматов Л. М., Львова В. К. Сценические этюды. Київ: Лань, 2014. 320 с.
31. Цветков В.І. Шлях до вистави. Київ: Ліра-К, 2025. 103 с.
32. Barrault J.-L. Réflexions sur le théâtre. Paris: J. Vautrain, 1949. 204 p.
33. Deleuze G. Logic of Sense. London: The Athlone Press, 1990. 405 p.
34. Tillis S. Toward an aesthetics of the puppet: puppetry as a theatrical art. New York: Greenwood Press, 1992. 181 p..